

geven in het openbaar den titel te voeren, het nu ook plicht is, vooral van de zijde der collega's dien titel te erkennen.

De redactie van het *Geneeskundig Jaarboekje* is blijkbaar van een ander gevoelen. Ik heb een schrijven van die redactie in mijn bezit, waarin zij schrijft, ook voor het vervolg, haar standpunt te moeten blijven volhouden, op de volgende gronden:

1°. *de eischen in het buitenland gesteld tot het behalen van den titel zijn aan de verschillende universiteiten verschillend en dat het nu niet aangaat al deze diploma's op één lijn te stellen met een bij ons te lande op uniforme wijze verkregen titel;*

2°. *het promoveeren aan een buitenlandsche universiteit is niet in den geest van onze onderwijswet.*

Welnu, eerlijk gezegd, ik heb verwacht, dat de redactie met krachtiger argumenten voor den dag zou komen om een maatregel te verdedigen, die tegenover zeer vele collega's, op zijn zachtst gezegd, zeer hinderlijk is.

Het eerste punt toch moet, consequent doorgevoerd, er toe leiden, dat men in Duitschland, Frankrijk, enz. onzen Nederlandschen titel niet erkent, zoodra blijkt, dat hij op, met die landen niet uniforme, wijze wordt verkregen en verder, dat hier te lande de doctor, die op stellingen promoveerde niet erkend is, door hem, die een proefschrift schreef. Ik stel er prijs op, dat men in het buitenland onkundig blijve van dit eenigszins Chineesch getint argument.

Wat het tweede argument betreft, zij met bescheidenheid opgemerkt, dat veel meer de Minister, dan de redactie van het jaarboekje, te maken heeft met de handhaving der wetten naar letter en geest. Waar nu de Minister het met den geest der wet vereenigbaar acht, dat de buitenlandsche doctorstitel door den Nederlandschen arts wordt gevoerd, kan de redactie van het jaarboekje zich met een gerust geweten bij die opvatting neerleggen.

De vraag is ten slotte gewettigd of de Rotterdamsche Afdeeling der Maatschappij, op wier verzoek het jaarboekje wordt uitgegeven, de zienswijze der redactie deelt. In elk geval schijnt het mij gewenscht, dat de Algemeene Vergadering eens haar aandacht aan de quaestie schenkt en haar meening in deze uitspreekt.

Amsterdam, 12 September 1902.

GRAANBOOM.

SECTIE-VERGADERINGEN.

Bij de besprekingen over de wenschelijkheid van sectie-vergaderingen wordt maar al te dikwijls gewezen op het Natuur- en Geneeskundig Congres, als zijnde dit de plaats waar de geneeskundige aan zijn verlangen naar wetenschap kan voldoen. Men ziet daarbij echter een voorname zaak over het hoofd en wel dat de praktizeerende geneeskundige niet zoozeer behoefte heeft aan wetenschap dan wel aan voorlichting omtrent geneeskundige vraagstukken, waarmede hij bij de uitoefening van zijn praktijk zijn voordeel kan doen.

Met de wetenschap, die op het congres ten beste wordt gegeven is hij slechts indirect gebaat. Zijn werk bestaat in de *uitoefening der geneeskunst*, d. i. toepassing van proefondervindelijk verkregen kennis, wat geenszins eensluidend is met *beoefening van geneeskundige wetenschap*.

Onze geachte collega KARTEYN, die als practicus zoo goed doordrongen is van de behoefte van zijn collega's op het platteland, heeft volkomen gelijk wanneer hij voorstelt de wetenschap op onze Algemeene Vergadering op te bergen, doch dat de praktische geneeskunde een gelijk lot moet ondergaan kan hij onmogelijk meenen. Wij zijn aan ons zelve verplicht naar lotsverbetering te streven, doch de reden van ons bestaan is en blijft verbetering van het lot onzer zieken. Die verwachten van ons dat wij in de eerste plaats ons vak meester zijn, en wie onzer zal dien billijken eisch niet gaarne onderschrijven? Dat is een voorwaarde, zoo niet de voornaamste, die wij niet mogen verwaarloozen, wil het ons goed gaan in de wereld.

Wanneer morgen aan den dag de beginselen van de Maatschappij worden omgezet in die eener vakvereniging in den strikten zin des woords, dan is het een gebiedende plicht daarnaast aan een congres voor praktische geneeskunde het aanzijn te schenken. Doch waarom kunnen beide beginselen in onze Maatschappij niet hand aan hand gaan? Waarom zou er op de banier der Maatschappij slechts ruimte zijn voor de leus: lotsverbetering en niet voor: behartiging van maatschappelijke belangen en beoefening der geneeskunde? Klinkt het bij geval mal dat geneeskundigen zich op hun bijeenkomsten ook met de geneeskunde bezighouden?

De artsen in de groote steden hebben althans dit voor op hun collega's van het platteland, dat zij bij voortdoring in aanraking komen met de voor mannen van onzen stand, weldoordachte voordrachten kunnen aanhooren en hun voordeel kunnen doen met de debatten die zich daaraan vastknoopen en tevens zich met eigen oogen bij demonstraties kunnen overtuigen van de overwinningen door de geneeskunde behaald.

De geneesheer van het platteland en van de kleine steden is van deze voordeelen verstoken. Wel komt hij in de Afdeulings-vergaderingen samen met zijn collegae, doch deze zijn zijns gelijken, van wie hij weet dat zij met dezelfde riemen roeien, als waarmede hij zich in de praktijk te behelpen heeft. Het zijn zijn meerderen niet en juist bij deze ontsteekt men gaarne en met vrucht zijn licht.

Kunnen de tijdschriften hem het gemis vergoeden? Al mocht hij onverhoopt over genoegzamen tijd beschikken om de literatuur geregeld bij te kunnen houden, dan staat hij nog voor de moeielijkheid om het kaf van het koren te scheiden.

Derhalve dient de praktizeerende geneeskundige op andere wijze geholpen te worden. Of men stichte een congres voor praktische geneeskunde of de Maatschappij herstelle haar sectie-vergaderingen weder in eere. Dit laatste verdient de voorkeur. Er zijn medici die weinig voor maatschappelijke aangelegenheden gevoelen, en zich uitsluitend met hun eigen vak bezighouden. Gelukt het die te trekken, dan zal de Algemeene Vergadering er bij winnen en wellicht zal daar bij hen de belangstelling in sociale zaken gewekt worden.

Men kan gevoegelijk de werkzaamheden der Algemeene Vergadering in

twéén splitsen. Een gedeelte zij dan nitsluitend gewijd aan de praktische geneeskunde.

Hoe de sectie-vergaderingen behooren ingericht te worden is van later zorg. Hoofdvoorwaarden zijn, dat zij zorgvuldig worden voorbereid, een afwisselend programma bieden, waarop aan vraagstukken van den dag, diagnostiek, therapie en demonstratie van patiënten, kortom aan zaken van praktische strekking de noodige aandacht worde geschonken. Aldus ingericht zullen de sectie-vergaderingen ongetwijfeld vele dankbare bezoekers tot zich trekken.

Amsterdam, 13 Sept. 1902.

E. C. VAN LEERSUM.

GEMONTEERDE BLAASSTEENEN.

Geachte Redactie!

In het nummer van 13 Sept. j.l. heeft uw medewerker de aandacht gevestigd op mijn mededeeling in de Juni-aflevering der *Nouvelle Iconographie de la Salpêtrière* over de in het Anatomisch Museum aanwezige „gemonteerde” blaassteen. De raadselachtige beteekenis dezer versiering, is mij voor korten tijd opgehelderd. In het begin van Augustus toch had ik het genoeg een bezoek te ontvangen van Prof. RANKE, den bekenden Anthropoloog uit München. Bij onzen rondgang door het Museum, toonde ik hem ook de bewuste blaassteen, die hij onmiddellijk herkende als zoogenaamde ex-voto's. Ook in Beieren werden zij in vroeger eeuwen tot dit doel gebruikt.

Amsterdam, 13 Sept. 1902.

BOLK.

Geachte Redactie!

In n°. 11 van dit *Tijdschrift* is onder de rubriek Buitenland (blz. 566) een staaltje betreffende de sterfte aan tuberculose in eenige steden weergegeven.

De juistheid dezer cijfers is echter in hooge mate twijfelachtig.

Nemen wij bijv. Amsterdam, waarvan, de sterfte aan tuberculose is opgegeven als zijnde 1.49.

Aan het zeer nauwkeurig bewerkte proefschrift van B. J. F. BAVINCK, dat officieele cijfers weergeeft, ontleen ik, dat voor de jaren 1875—1895 de gemiddelde jaarlijksche sterfte aan longtuberculose bedroeg te Amsterdam 2.39 en in het geheele rijk 2.02.

De cijfers in het *Tijdschrift* vermeld hebben betrekking op „tuberculose”, terwijl die van BAVINCK alleen „longtuberculose” betreffen en dus kleiner moesten zijn, dan die welke ons uit Amerika bericht worden; toch is het sterftecijfer bij BAVINCK ruim 60 pCt. boven dat van het Amerikaansche staatsje!

Ik vermoed, dat de sterfte aan longtuberculose in Amsterdam sedert 1895 is afgenomen; dat zij echter zoo enorm is verminderd als het Amerikaansche staatsje zou doen gelooven, durf ik helaas nog niet aannemen.